

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΝΟΧΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
ΤΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

3379/2017

ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές Αλεξία Ελένη Ντόρλη, Πρόεδρο Πρωτοδικών, Παναγιώτα Πάντου, Πρωτοδίκη και Γεωργία Παλιανιώτη, Πρωτοδίκη-Εισηγήτρια και τη Γραμματέα Ολυμπία Κορμπάκη.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 2 Φεβρουαρίου 2017 για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

ΤΩΝ ΕΝΑΓΟΝΤΩΝ:

με / , οι οποίοι εκπροσωπήθηκαν áπαντες από τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους Αλεξόπουλο Αλέξιο, (ΑΜΔΣΑ 19289, Χαϊμαντά, αρ. 22 Χαλάνδρι), δυνάμει του υπ' αριθμ. / συμβολαιογραφικόν πληρεξουσίου ενώπιον της συμβολαιογράφου , υ, που προκατέθεσε έγγραφες προτάσεις κατ' áρθρο 237 παρ. 1 εδ. α' ΚΠολΔ (όπως αντικαταστάθηκε αυτό από το áρθρο 1 Άρθρο Δεύτερο παρ. 2 του Ν. 4335/2015) και παραστάθηκε στο ακροατήριο.

ΤΗΣ ΕΝΑΓΟΜΕΝΗΣ: Ανώνυμης τραπεζικής εταιρίας με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ», που εδρεύει στην Αθήνα, οδός Αιόλου, αρ. 86 και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία εκπροσωπήθηκε στο ακροατήριο

από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της

.....), δυνάμει του υπ' αριθμ.

πληρεξουσίου ενώπιον της συμβολαιογράφου Αθηνών

συμβολαιογραφικού

προκατέθεσε έγγραφες προτάσεις κατ' άρθρο 237 παρ. 1 εδ. α' ΚΠολΔ

(όπως αντικαταστάθηκε αυτό από το άρθρο 1 Άρθρο Δεύτερο παρ. 2

ΣΕΙΡΗΝΗΚΕ του Ν. 4335/2015) και δεν παραστάθηκε στο ακροατήριο.

Οι ενάγοντες ζητούν να γίνει δεκτή η από 5-7-2016 αγωγή τους, η οποία
κατατέθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου αυτού με αριθμό έκθεσης κατάθεσης
δικογράφου 44237/1116/20-7-2016, η οποία προσδιορίστηκε να συζητηθεί κατά την
δικάσμιο την αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας απόφασης και γράφτηκε στο
πινάκιο (ΗΑ3-1).

KATA τη δημόσια συζήτηση της υπόθεσης, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των
διαδίκων, ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους με τις έγγραφες προτάσεις, που
προκατέθεσαν και ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στα πρακτικά και στις
προτάσεις τους.

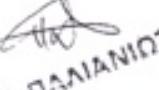
ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. Κατά τη σαφή έννοια του άρθρου 388 του ΑΚ, οι προϋποθέσεις υπό τις
οποίες παρέχεται στον ένα από τους συμβαλλόμενους σε αμφοτεροβαρή σύμβαση το
διαπλαστικό δικαίωμα να ζητήσει από το δικαστήριο την αναγωγή της οφειλόμενης
παροχής στο μέτρο που αρμόζει ή και τη λύση ολόκληρης της σύμβασης, εφόσον η
τελευταία δεν έχει ακόμη εκτελεστεί, είναι: α) μεταβολή των περιστατικών, στα
οποία κυρίως ενόψει της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών τα μέρη
στήριξαν τη σύναψη της αμφοτεροβαρούς συμβάσεως, β) η μεταβολή μπορεί να είναι
μεταγενέστερη της κατάρτισης της σύμβασης και να οφείλεται σε λόγους που ήταν
έκτακτοι και δεν μπορούσαν να προβλεφθούν, γ) από την μεταβολή αυτή η παροχή¹
του οφειλέτη ενόψει και της αντιπαροχής να καθίσταται υπέρμετρα επαχθής.
Έκτακτα και απρόβλεπτα περιστατικά κατά την έννοια του ως άνω άρθρου είναι αυτά
που δεν επέρχονται κατά την κανονική πορεία των πραγμάτων και προκαλούνται από
ασυνήθιστα γεγονότα, φυσικά, πολιτικά, κοινωνικά, οικονομικά κ.λπ. (ΑΠ 1171/2004
ΕλλΔνη 46.157, ΕφΑθ 7313/2006 ΕλλΔνη 2006.295, ΕφΑθ 3627/1997 ΑρχN

1998.602). Επίσης, εάν η σύμβαση έχει εξ ολοκλήρου και ανεπιφύλακτα εκπληρωθεί και από τους δύο συμβαλλομένους, δεν υπάρχουν περιθώρια εφαρμογής της ανωτέρω διάταξης, καθόσον η αναδρομική λύση ή αναπροσαρμογή της σύμβασης δεν θα είναι συνήθως σύμφωνη με την καλή πίστη. Η προϋπόθεση αυτή δεν συντρέχει εάν ο οφειλέτης της υπέρμετρα επαχθούς παροχής την εκπλήρωσε με επιφύλαξη των δικαιωμάτων του που πηγάζουν από το άρθρο 388 του ΑΚ, καθώς και εάν η σύμβαση έχει εκπληρωθεί μόνο εν μέρει ή μόνο από τον ένα συμβαλλόμενο (Απόστολου Γεωργιάδη, Ενοχικό Δίκαιο, Γενικό μέρος, 1999 § 33 παρ. 20 σελ. 344, Εφθεσ 373/1979 Αρμ 1979.665). Η μεταβολή των συνθηκών πρέπει να αφορά περιστατικά, στα οποία τα μέρη, με βάση την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, στήριξαν κυρίως τη σύναψη της σύμβασης. Θα πρόκειται για πραγματικά ή νομικά γεγονότα που αποτέλεσαν κοινό θεμέλιο της σύμβασης. Συνεπώς, πρέπει και τα δύο μέρη, όχι μόνο το ένα, να το έθεσαν σιωπηρά (και όχι με τη μορφή αίρεσης) ως όρο ισχύος της μεταξύ τους σύμβασης, με την έννοια ότι δε θα προέβαιναν σε αυτή εάν γνώριζαν τη μεταβολή που επρόκειτο να επέλθει. Όσα περιστατικά αποτέλεσαν θεμέλιο μόνο του ενός μέρους αποτελούν απλά γεγονότα που ώθησαν το μέρος αυτό στη σύναψη της σύμβασης (παραγωγικά αίτια) και άρα δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή ανωτέρω διάταξης. Άλλωστε, τα παραγωγικά αίτια της βιούλησης θεωρούνται κατά κανόνα επουσιώδη (άρθρο 143 του ΑΚ) και δεν συνδέονται καταρχήν με έννομες συνέπειες, εκτός εάν ειδικά σε διάταξη νόμου ορίζεται διαφορετικά (βλ. άρθρο 1784 του ΑΚ). Αντίθετα, καθαρά προσωπικές επιδιώξεις, με την προοπτική των οποίων τα μέρη συνήψαν τη σύμβαση, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως περιστατικά, στα οποία βασίστηκε η σύμβαση (Απόστολου Γεωργιάδη, Ενοχικό Δίκαιο, Γενικό μέρος, 1999 § 33 παρ. 10, 11 σελ. 341). Επομένως, τα περιστατικά που λαμβάνουν υπόψη τα μέρη για τη σύναψη της σύμβασης καθεαυτά δεν είναι κρίσιμα (άρθρο 143 του ΑΚ). Από αυτά τα περιστατικά το άρθρο 388 του ΑΚ αποχωρίζει ορισμένα που μπορεί να αποκτήσουν σημασία και ειδικότερα εκείνα, στα οποία κυρίως στηρίχθηκαν οι συμβαλλόμενοι, τα οποία αποτέλεσαν δηλαδή κοινό δικαιοπρακτικό θεμέλιο γι' αυτούς. Το κριτήριο αυτό αντικειμενικοποιείται κατά το ότι η στήριξη στο περιστατικό πρέπει να είναι κοινή και για τα δύο μέρη. Επιθυμίες ή παραστάσεις του ενός συμβαλλομένου που δεν έγιναν ή δεν μπορούσαν να γίνουν αντιληπτές από τον αντισυμβαλλόμενό του, οσοδήποτε και εάν είναι ουσιώδεις για τον πρώτο, δεν αποτελούν κοινό θεμέλιο. Η διατύπωση της διάταξης (εστήριξαν) φαίνεται μάλιστα ακόμα στενότερη. Φαίνεται

δηλαδή ότι απαιτεί να έγιναν, και όχι απλώς να μπορούσαν να γίνουν, αντιληπτά τα περιστατικά, στα οποία στηρίχθηκε ο ένας από τον άλλο (βλ. Σταθόπουλο σε Γεωργιάδη-Σταθόπουλου Αστικός Κώδιξ, άρθρο 388 παρ. 10 σελ. 369). Συνεπώς, η διάταξη του άρθρου 388 του ΑΚ έχει ως προϋπόθεση ότι τα μέρη, κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης, έλαβαν υπόψη τους περιστατικά, στα οποία, με βάση την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, θεμελίωσαν το περιεχόμενο της σύμβασης, γιατί απέβλεψαν σ' αυτά και αποτέλεσαν το βάθρο της. Στη συνέχεια, όμως, απαιτείται τα περιστατικά αυτά σε μεταγενέστερο χρόνο να μεταβλήθηκαν, τα δε γεγονότα, τα οποία προκάλεσαν τη μεταβολή, να έχουν χαρακτήρα έκτακτο, μη δυνάμενα να προβλεφθούν (ΑΠ 1171/2004 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Εάν δεν συντρέχει από τις ως άνω προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 388 ΑΚ εκείνη της απρόοπτης και ανυπαίτιας μεταβολής των συνθηκών, είναι επιτρεπτή η εφαρμογή του άρθρου 288 του ΑΚ, εφόσον συντρέχουν οι υπόλοιπες προϋποθέσεις εφαρμογής αυτού. Η διάταξη του άρθρου αυτού, κατά την οποία «ο οφειλέτης έχει υποχρέωση να εκπληρώσει την παροχή όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη», προβλέπει τη δυνατότητα διαμόρφωσης της έννομης σχέσης με βάση τα ανωτέρω κριτήρια και εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε ενοχή, άσχετα εάν απορρέει από σύμβαση ετεροβαρή ή αμφοτεροβαρή ή πηγάζει από άλλη δικαιοπραξία ή εάν πηγάζει ευθέως από τον νόμο, εκτός εάν προβλέπεται άλλη ειδική προστασία ή συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 388 του ΑΚ (ΑΠ 850/2010 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 103/2001 Ελληνική 2002.715, ΑΠ 588/1995 ΕΔΠ 1996. 114). Ειδικότερα, η διάταξη του άρθρου 288 του ΑΚ παρέχει στον δικαστή τη δυνατότητα, όταν λόγω συνδρομής ειδικών συνθηκών η εμμονή στην εκπλήρωση της παροχής είναι αντίθετη προς την ευθύτητα και εντιμότητα που επιβάλλονται στις συναλλαγές, να την επεκτείνει ή περιορίσει με βάση αντικειμενικά κριτήρια κατά τις αντιλήψεις που κρατούν στις συναλλαγές στο επίπεδο εκείνο, το οποίο ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της συναλλακτικής καλής πίστης, ώστε να επιτευχθεί η αναπροσαρμογή της παροχής στο επίπεδο εκείνο, το οποίο αίρει την δυσαναλογία των εκατέρωθεν παροχών και αποκαθιστά τη διαταραχθείσα καλή πίστη (ΟΛΑΠ 9/1997 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1325/2013 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 988/2012 Χριθ 2013.26, ΑΠ 423/2008 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ), πρέπει δε να επισημανθεί ότι η ανωτέρω ρήτρα εφαρμόζεται, και μάλιστα πολύ περισσότερο, και όταν από υπαιτιότητα των μερών, κοινή ή μόνο του οφειλέτη ή του δανειστή, δεν προβλέφθηκε η μεταβολή των συνθηκών εκτέλεσης της σύμβασης (ενώ η ανυπαίτια έλλειψη πρόβλεψης επισύρει την εφαρμογή του άρθρου 388 του ΑΚ με τη συνδρομή

και των λοιπών προϋποθέσεων που το άρθρο αυτό απαιτεί), δηλαδή εφαρμόζεται στις αμφοτεροβαρείς συμβάσεις όταν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της ειδικότερης διάταξης του άρθρου 388 του ΑΚ, η οποία απαιτεί η μεταβολή των συνθηκών εκτέλεσης της σύμβασης, στις οποίες από κοινού τα μέρη στήριξαν τη σύναψή της, να είναι απρόβλεπτη χωρίς υπαιτιότητα των μερών, προκειμένου αυτή να μπορεί να αναπροσαρμοσθεί (Ολ.ΑΠ 927/1982 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 334/2015 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Τη συνδρομή των ειδικών συνθηκών που επιβάλλουν την εφαρμογή της ως άνω διάταξης οφείλει, για την πληρότητα της αγωγής, να επικαλεσθεί και, σε περίπτωση αμφισβήτησης, να αποδείξει ο ενάγων. Ειδικότερα, όταν κατ' εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης ζητείται η μείωση της συμφωνηθείσας παροχής, ο ενάγων οφείλει να περιλάβει στο εισαγωγικό δικόγραφο, πλην άλλων, και πρόσφορα συγκριτικά στοιχεία, από την εκτίμηση των οποίων να μπορεί να σχηματισθεί δικανική πεποίθηση ότι το προτεινόμενο από αυτόν χρηματικό αντάλλαγμα είναι εκείνο που αντισταθμίζει, σύμφωνα με τις αρχές της καλής πίστης και των χρηστών συναλλακτικών ηθών, την αξία της αντιπαροχής (πρβλ. προκειμένου για μισθωτικές συμβάσεις ΕφΑθ 1824/2009 ΝοΒ 2009.1363, ΕφΑθ 9994/1989 ΕΔΙΚΠΟΛ 1992.134). Η δε διεργασία του δικαστηρίου για να αποφασίσει την αναπροσαρμογή συνίσταται στη σύγκριση των δύο σκελών της αναπροσαρμογής. Εάν μεταξύ των δύο αυτών σκελών υπάρχει διαφορά, δεν επιδικάζεται, αλλά πρέπει παραπέρα το δικαστήριο να κρίνει εάν αυτή είναι τέτοια ώστε, κατά τις αρχές της καλής πίστης, να δημιουργείται η ανάγκη αναπροσαρμογής. Στη συνέχεια και εφόσον διαπιστωθεί η ύπαρξη ανάγκης αναπροσαρμογής κατά την προεκτεθείσα έννοια, η αναπροσαρμογή δεν θα ακολουθήσει τυπικό μαθηματικό υπολογισμό και δεν θα χορηγηθεί ολόκληρη η προκύπτουσα διαφορά, αλλά θα αναπροσαρμοσθεί η παροχή στο επίπεδο εκείνο, το οποίο αίρει την δυσαναλογία των εκατέρωθεν παροχών και αποκαθιστά την διαταραχθείσα καλή πίστη (ΑΠ 1325/2013 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Το δικαίωμα δε αναπροσαρμογής κατά την εν λόγω διάταξη του άρθρου 288 του ΑΚ είναι διαπλαστικό και, κατά συνέπεια, τόσο η αγωγή όσο και η απόφαση είναι διαπλαστικές. Αποτέλεσμα δε τούτου είναι ότι το ασκηθέν δικαίωμα ενεργοποιείται από την επίδοση της αγωγής και μελλοντικά, χωρίς αναδρομικότητα (Ολ.ΑΠ 3/2014 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 2022/2014 ΤΝΠ). II. Κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 147 ΑΚ ως απάτη, που στοιχειοθετεί ελάττωμα της βούλησης και μπορεί να επιφέρει, υπό τη συνδρομή των οριζόμενων στα άρθρα 140, 141 και 91 ΑΚ προϋποθέσεων, ακύρωση της καταρτισθείσας δικαιοπραξίας, νοείται κάθε συμπεριφορά, με την οποία

ΕΘΝΟΣ
Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ενσυνείδητα και από πρόθεση (αρκεί και ενδεχόμενος δόλος) προκαλείται σε άλλον πλάνη ή ενισχύεται ή διατηρείται πεπλανημένη αντίληψη αυτού, ώστε η συμπεριφορά αυτή να υπήρξε αποφασιστική για την κατάρτιση της δικαιοπραξίας ή τη συνομολόγηση ορισμένων κρίσιμων σημείων αυτής. Η παραπλανητική συμπεριφορά μπορεί να συνίσταται είτε στην παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών (χαρελθόντων, παρόντων ή μελλόντων) είτε στην απόκρυψη ή αποσιώπηση εφόσον, στην τελευταία, περίπτωση, ο αποσιωπών ή αποκρύπτων την αλήθεια έχει υποχρέωση να την αποκαλύψει είτε από το νόμο, είτε από την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη (ΑΠ 368/2014 δη μ, στην τ.ν.π. ΝΟΜΟΣ). Η, συνεπεία της απάτης, πλάνη του δηλούντος δεν ενδιαφέρει αν είναι συγγνωστή ή όχι, ουσιώδης ή επουσιώδης, καθώς και αν αναφέρεται στα παραγωγικά της βιούλησης αίτια, αν δε είναι ουσιώδης μπορεί να επιφέρει την ακύρωση της δικαιοπραξίας και λόγω πλάνης. Ο δόλος του μετερχομένου την απάτη υπάρχει όταν αυτός επιδιώκει ή τουλάχιστον αποδέχεται να παρασυρθεί ο απατώμενος σε δήλωση βιουλήσεως, στην οποία δεν θα προέβαινε χωρίς τη δόλια εξαπάτηση, δεν απαιτείται, όμως, ο εξαπατών να επιδιώκει την απόκτηση παρανόμου περιουσιακού οφέλους. Αρκεί μεταξύ της απατηλής συμπεριφοράς του δράστη και της δηλώσεως βιουλήσεως του εξαπατηθέντος να υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος, με την έννοια ότι η παραπλανητική αυτή συμπεριφορά του δράστη υπήρξε αποφασιστικό αίτιο για τη δήλωση βιουλήσεως του συγκεκριμένου εξαπατηθέντος (ΑΠ 368/2014, ΑΠ 304/2007 δημ. στην τ.ν.π. ΝΟΜΟΣ). Περαιτέρω, κατά τις διατάξεις των άρθρων 140-142 ΑΚ, αν κατά την κατάρτιση δικαιοπραξίας, η δήλωση δεν συμφωνεί από ουσιώδη πλάνη με τη βιούληση του δηλούντος, έχει αυτός το δικαίωμα να ζητήσει την ακύρωση της δικαιοπραξίας. Πλάνη υπάρχει και όταν ο δικαιοπρακτών εννοούσε τη δήλωση του με νόημα διαφορετικό εκείνου που πράγματι έχει από το νόμο, ή αγνοούσε τις έννομες συνέπειες της δηλώσεως του. Έτσι, αν κάποιος υπογράφει έγγραφο νομίζοντας εσφαλμένα ότι περιλαμβάνει ορισμένο περιεχόμενο διαφορετικό, βρίσκεται σε πλάνη, η οποία είναι ουσιώδης αν αναφέρεται σε σημείο τόσο σπουδαίο για την όλη δικαιοπραξία, ώστε το πρόσωπο που πλανήθηκε δεν θα την επιχειρούσε, αν γνώριζε την πραγματική κατάσταση. Η άγνοια όμως πρέπει να είναι ανεπίγνωτη και όχι συνειδητή, γιατί αυτός που γνωρίζει ότι βρίσκεται σε άγνοια ή διατηρεί αμφιβολίες για την αλήθεια ορισμένης κατάστασης και παρ' όλα αυτά ενεργεί δεν βρίσκεται σε πλάνη, όπως λ.χ. όταν κάποιος υπογράφει έγγραφο τελώντας εν γνώσει ότι αγνοεί το περιεχόμενό του ή ότι δεν το έχει κατανοήσει ή ότι δεν γνωρίζει τις έννομες συνέπειες

(βλ. ΕφΑθ 7466/1988 ΕΔΔνη 30, σελ. 147 149, ΕφΑθ 5820/1996 ΔΕΕ 4, 375, ΕφΘεσ 1397/1999 ΔΕΕ 5, 1154, ΠΠΡ ΚΕΡΚ 126/2000, ΙΟΝ.ΕΠΙΘ.Δ 2001/100). Επίσης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 143 ΑΚ, η πλάνη που αναφέρεται αποκλειστικά στα παραγωγικά αίτια της βουλήσεως δεν είναι ουσιώδης και δεν επιφέρει ακύρωση της δικαιοπραξίας. Αν όμως τα παραγωγικά αίτια τέθηκαν ως αίρεση ή αν συζητήθηκαν πριν από την κατάρτιση της δικαιοπραξίας και αποτέλεσαν βάση ή προϋπόθεση αυτής, κατά τη θέληση αμφοτέρων των μερών, σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, η πλάνη ως προς τα αίτια αυτά είναι ουσιώδης και μπορεί να επιφέρει ακύρωση της δικαιοπραξίας, όταν τα περιστατικά επί των οποίων τα μέρη κυρίως στήριζαν τη σύναψη της σύμβασης, ως δικαιοπρακτικό της θεμέλιο, δεν συνέτρεχαν ή έκτων υστέρων ανατράπηκαν (βλ. ΟΔΑΠ 35/1998, ΟΔΑΠ 5/1990, ΑΠ 80/2007, ΑΠ 943/2006, ΕφΘεσ. 1027/2010, ΑΡΜ 2012/577 ΕφΠατρ 609/2003, δημ. Νόμος).

Με την κρινόμενη αγωγή της οι ενάγοντες εκθέτουν ότι συνήψαν με την εναγόμενη τραπεζική εταιρία την υπ' αριθμ. σύμβαση στεγαστικού δανείου ελβετικών φράγκων ποσού 224.000 CHF ή το ισόποσο σε ευρώ 146.788,99 €, διάρκειας 240 μηνών με ευνοϊκούς όρους ως προς το επιτόκιο, λόγω της ισχύουσας τότε ισοτιμίας ευρώ - ελβετικού φράγκου ως οφειλέτιδα η πρώτη και εγγυητής ο δεύτερος. Ότι προς εξυπηρέτηση του δανείου της τηρήθηκε ο υπ' αριθμ.

λογαριασμός, στον οποίο κατέβαλαν τις μηνιαίες τοκοχρεωλυτικές δόσεις σε ευρώ, στο ισόποσο της τρέχουσας δόσης που υπολογίζεται αρχικά σε ελβετικό φράγκο με βάση την ισοτιμία του εθνικού μας νομίσματος σε σχέση με το ελβετικό. Ότι η εναγομένη, κατά τον επίμαχο χρόνο, πρωθιστούσε στεγαστικά δάνεια σε ελβετικό φράγκο, τα οποία χαρακτηρίζοταν, για το ανταγωνιστικό, χαμηλό, επιτόκιο που εξασφάλιζαν, ήτοι αυτό του Libor. Ότι, ήδη λόγω της αλλαγής της εν λόγω ισοτιμίας και της σταδιακής διολίσθησης του ευρώ έναντι του ελβετικού φράγκου, οι μηνιαίες δόσεις έχουν υπέρμετρα αυξηθεί, όπως επίσης και το υπολειπόμενο οφειλόμενο κεφάλαιο, με αποτέλεσμα να υφίστανται μεγάλη οικονομική ζημία και να αδυνατούν να ανταποκριθούν στις συμβατικές της υποχρεώσεις αποπληρωμής των μηνιαίων δόσεων. Ότι λόγω αδυναμίας τους να καταβάλουν το συμφωνημένο ύψος των μηνιαίων τοκοχρεωλυτικών δόσεών τους σε ευρώ οι ενάγοντες συνήψαν και την από 28-5-2013 πρόσθετη πράξη στην ανωτέρω δανειακή τους σύμβαση για επέκταση της σύμβασης για δέκα ακόμη έτη με τους εκεί

ΕΣΠΡΟΘΗΚΕ
Η ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΡΑ.
Γ. ΡΑΠΑΝΙΩΤΗ

αναφερόμενου όρους και συμφωνίες. 'Ότι η εν λόγω ζημία τους οφείλεται, κατ' ορθή εκτίμηση του δικογράφου, αφενός μεν στην ύπαρξη άκυρων όρων των συμβάσεων (αρχικής και πρόσθετης), όπως ειδικότερα αυτοί αναλύονται, αφετέρου δε στην παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά της καθ' ης και δη των προστιθέντων αυτής οργάνων, οι οποίοι δεν είχαν την αναγκαία πιστοποίηση για την πώληση και διαχείριση του προϊόντος κατά τη σύναψη της επίδικης συμβάσεως δεν προέβησαν στην παροχή ορθών και πλήρων συμβουλών περί των υποκρυπτόμενων κινδύνων του εν λόγω δανεισμού, εκμεταλλευόμενη την πλήρη άγνοια και την πλάνη των εναγόντων περί συναλλαγματικών ισοτιμιών έχοντας ωστόσο η ίδια λάβει όλα εκείνα τα μέτρα αντισταθμιστικά του συναλλαγματικού κινδύνου στον οποίο η ίδια ήταν εκτιθέμενη με συνέπεια την εκμηδένιση της όποιας τυχόν ζημίας της. Ότι ειδικότερα αναφορικά με την αρχική δανειακή σύμβαση σύμφωνα με τον όρο 14 «....οι δόσεις αποπληρωμής του δανείου θα υπολογίζονται σε ελβετικά φράγκα με βάση το εκάστοτε ισχύον επιτόκιο όπως περιγράφεται στο επόμενο άρθρο και θα εξοφλούνται με χρέωση του συνδεδεμένου με το δάνειο λογαριασμού καταθέσεων του οφειλέτη κατά το ισότιμο ποσό σε ευρώ, το οποίο προκύπτει από τη μετατροπή του ποσού της δόσης από ελβετικά φράγκα σε ευρώ με βάση την τιμή πώλησης από την τράπεζα του ελβετικού φράγκου κατά την ημερομηνία πληρωμής της δόσης». Ενώ ενώ σε επόμενο εδάφιο του ίδιου όρου ορίζεται «...ο οφειλέτης και εγγυητής δηλώνουν ότι αναλαμβάνουν τον συναλλαγματικό κίνδυνο ήτοι τυχόν αυξημένη επιβάρυνση σε ευρώ για την αποπληρωμή του δανείου (δόσεις, έξοδα, ασφάλιστρα, κεφάλαιο) λόγω ενδεχόμενης δυσμενής γιαυτούς μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ελβετικού φράγκου σε σχέση με το ευρώ». Ότι σύμφωνα με τον όρο 9 της ίδιας σύμβασης ορίστηκε ότι η εναγομένη τράπεζα «..δύναται να μετατρέψει το νόμισμα του δανείου σε ευρώ με βάση την ισχύουσα τιμή αγοράς του ελβετικού φράγκου κατά την ημέρα μετατροπής. Σε περίπτωση αυτή, το κόστος για τη μετατροπή του βάρους από ελβετικά φράγκα σε ευρώ βαρύνει εξολοκλήρου τον οφειλέτη». Ενώ σύμφωνα με τον όρο 16 της ίδιας σύμβασης ορίστηκε ότι «..το πρόωρα αποπληρούμενο κεφάλαιο θα καταβάλλεται με χρέωση του συνδεδεμένου με το δάνειο λογαριασμού καταθέσεων του οφειλέτη κατά το ισότιμο ποσό σε ευρώ με βάση την τιμή πώλησης από την τράπεζα του ελβετικού φράγκου κατά την ημερομηνία καταβολής του κεφαλαίου». Ένω τέλος και στην από 28-5-2013 πρόσθετη πράξη της ανωτέρω αρχικής δανειακής σύμβασης στο υπ' αριθμ .1 παρ. Β εδ. 2 αυτής ορίστηκε ότι «Η συνολική ενήμερη οφειλή (εξ αλήκτου κεφαλαίου), που απορρέει από την ως άνω υπ'

αριθμ. 4217401795 σύμβαση δανείου, ανέρχεται σήμερα στο ποσό των ελβετικών φράγκων 189.557,04, το οποίο ο οφειλέτης και ο εγγυητής αποδέχονται και αναγνωρίζουν ανεπιφύλακτα με την παρούσα πρόσθετη πράξη». Ότι οι ανωτέρω όροι είναι καταχρηστικοί και ως εκ τούτου αυτοδικαίως άκυροι. Ότι δεν είναι σαφείς και κατανοητοί ως εκ τούτου είναι αδιαφανείς διότι εμφανίζουν αοριστία ως προς τα κριτήρια διακύμανσης των δόσεων και του άληκτου κεφαλαίου επιτρέποντας στην τράπεζα να προσδιορίζει οποτεδήποτε μονομερώς, χωρίς να είναι εκ των προτέρων γνωστά στους ίδιους κριτήρια ειδικά και εύλογα από τα οποία να προκύπτει η συναλλαγματική ισοτιμία. Τέλος, ισχυρίζεται ότι η εναγομένη γνωρίζει την διαμορφωθείσα ως εκτίθεται, οικονομική κατάσταση των εναγόντων και τις συνέπειες, που επίκεινται στην αντιμετώπιση τόσο των συμβατικών όσο και των οικογενειακών τους υποχρεώσεων, ενώ η χωρήσασα ειδικά αναλυθείσα απρόσοπη μεταβολή των συνθηκών, έχει καταστήσει υπέρμετρα επαγκότη γι' αυτούς τη συμμόρφωση στις συμβατικές τους υποχρεώσεις από το καταρτισθέν άνω δάνειο. Με βάση το προαναφερόμενο ιστορικό ζητούν, όπως τα αγωγικά αιτήματα εκτιμώνται από το Δικαστήριο: 1^{ον}) να αναγνωρισθεί ότι είναι άκυροι ως καταχρηστικοί οι ανωτέρω υπ' αριθμ.14 (και ως προς τα δύο αναφερόμενα σκέλη του), 9 και 16 της πιο πάνω δανειακής σύμβασης ως και ο υπ' αρ. 1 παρ. Β εδ. 2 όρος της πρόσθετης πράξης τροποποίησης στην ανωτέρω δανειακή σύμβαση 2^{ον}) να απαγορευτεί στην εναγόμενη τραπεζική εταιρία να χρησιμοποιεί στο μέλλον στην μεταξύ τους δανειακή σύμβαση και μέχρι λήξεως αυτής τους παραπάνω όρους. 3^{ον}) να υποχρεωθεί η εναγομένη να επανυπολογίσει το επίδικο δάνειο με σταθερή ισοτιμία με βάση την ισοτιμία, που ίσχυε κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης την 14-4-2009 δηλαδή την ισοτιμία 1 € προς 1,5260 ελβετικά φράγκα, άλλως να επανυπολογίσει το το επίδικο δάνειο με αυτή την ισοτιμία λόγω συνδρομής των όρων του αρ. 388 ΑΚ άλλως οι όροι της 288 ΑΚ, 4^{ον}) να υποχρεωθεί να καταβάλει η εναγομένη στους ενάγοντες ως ζημία τους το ποσό των 27.363,43 €, διότι ενώ το κατέβαλε ως κεφάλαιο η εναγόμενη δεν το καταλόγισε ποτέ ως κεφάλαιο παράνομα και καταχρηστικά αποκομίζοντάς το ως κέρδος και προκαλώντας ισόποση ζημία νομιμότοκα από την επίδοση της αγωγής μέχρι την εξόφληση άλλως λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού. 5^{ον}) να υποχρεωθεί η εναγόμενη να καταβάλει στον καθένα των εναγόντων το ποσό των 15.000 € ως ηθική βλάβη, να κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή η απόφαση και να καταδικαστεί η εναγόμενη στα δικαστικά της έξοδα. Η αγωγή η οποία επιδόθηκε στην εναγομένη νόμιμα και εμπρόθεσμα,

σύμφωνα με το άρθρο 215 παρ. 2 του ΚΠολΔ, όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του από την παράγραφο 2 του Άρθρου Δεύτερου του Άρθρου 1 του Ν. 4335/2015, ο οποίος εφαρμόζεται στην προκείμενη περίπτωση, καθόσον το δικόγραφο της κρινόμενης αγωγής κατατέθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου την 20-7-2016 (βλ. υπ' αριθμ. 6405/28-7-2016 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Αθηνών Ιωάννη Παπακωνσταντίνου) παραδεκτώς και αρμοδίως εισάγεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου (αρ. 18, 25 ΚΠολΔ) και είναι επαρκώς ορισμένη. Περαιτέρω είναι εν μέρει με την επιφύλαξη όσων θα αναφερθούν κατωτέρω νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 6 και 7 του ν. 2251/1994, 174, 178, 179, 180, 181, 281, 806 ΑΚ, ΠΔΕ 2501/2002 και παρ. 70 ΚπολΔ με την σημείωση ότι το υπ' αριθμ. 3 αίτημα της αγωγής, συνιστά στην ουσία αίτημα πλήρωσης του κενού, που θα δημιουργηθεί στη σύμβαση σε περίπτωση αναννώσισης της ακυρότητας των προσβαλλόμενων από αυτούς γ.ο.σ.

Πρέπει, επομένως, η αγωγή, κατά το μέρος της που κρίθηκε ορισμένη και νόμιμη, να εξετασθεί περαιτέρω και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα, δεδομένου ότι καταβλήθηκε και το αιτούμενο στο καταψηφιστικό της αίτημα δικαστικό ένσημο (βλ. σχετ. υπ' αρ. 14042024 διπλότυπο είσπραξης της ΙΓ' ΔΟΥ Αθηνών).

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 249 ΚΠολΔ, «αν η διάγνωση της διαφοράς εξαρτάται ολικά ή εν μέρει από την ύπαρξη ή ανυπαρξία μιας έννομης σχέσης ή την ακυρότητα ή τη διάρρηξη μιας δικαιοπραξίας που συνιστά αντικείμενο άλλης δίκης εικρεμούς, σε πολιτικό ή διοικητικό δικαστήριο ή από ζήτημα που πρόκειται να κριθεί ή κρίνεται από διοικητική αρχή, το δικαστήριο μπορεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου να διατάξει την αναβολή της συζήτησης εωσότου περατωθεί τελεσίδικα ή αμετάκλητα η άλλη δίκη ή εωσότου εκδοθεί από τη διοικητική αρχή απόφαση που δε θα μπορεί να προσβληθεί. Αν η διοικητική αρχή δεν έχει ακόμη ασχοληθεί με την υπόθεση, το δικαστήριο ορίζει προθεσμία, μέσα στην οποία ο διάδικος οφείλει να προκαλέσει με αίτηση την ενέργεια της αρχής». Από τη διατύπωση και την έννοια της διατάξεως αυτής, που έχει θεσπισθεί για να αποφεύγεται η έκδοση αντιφατικών αποφάσεων και για την εναρμόνιση της

δικαστικής κρίσης σχετικά με το ίδιο ζήτημα ή από άλλο λόγο, ώστε να επιτευχθεί η ορθή εκτίμηση της διαφοράς (ΑΠ 2066/1984 ΝοΒ 33.1161, ΕφΑθ 370/1993 Ελλ.Δνη 1994. 492) και η κατά ταυτόσημο τρόπο επίλυση αυτής ή αξιώσεως που γενεσιουργό αιτία έχουν την (ήδη παραλλήλως κρινομένη ενώπιον άλλου δικαστηρίου ή διοικητικής αρχής), διαφορά αυτήν και εντεύθεν να διασφαλιστεί το κύρος της δικαιοσύνης (ΕφΛαρ 42/2016 ΤΝΠ Νόμος, ΕφΑθ 6470/1991 Ελλ.Δνη 1993. 910), αλλά και για την οικονομία της δίκης, εκεί όπου δεν βοηθάει η ένσταση της εκκρεμοδικίας, προκύπτει ότι εναπόκειται στη διακριτική εξουσία του δικαστηρίου να διατάξει την αναβολή ή να προχωρήσει περαιτέρω στην έρευνα της διαφοράς, όταν για το ίδιο θέμα υπάρχει άλλη πολιτική δίκη εκκρεμής ενώπιον του ίδιου ή άλλου δικαστηρίου, ανεξαρτήτως βαθμού, μεταξύ των αυτών ή διαφόρων προσώπων (ΑΠ 2066/1984 ΝοΒ 33. 1161, ΕφΑθ 370/1993 Ελλ.Δνη 1994, 492). Τέλος, χαρακτηριστική περίπτωση εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 249 ΚΠολΔ, είναι όταν προκύπτει δέσμευση δεδικασμένου από την απόφαση του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί η άλλη δίκη, τούτο όμως δεν είναι αναγκαίο, αλλά, για την εφαρμογή της διάταξης, αρκεί οποιαδήποτε άλλη πραγματική εξάρτηση της προς διάγνωση διαφοράς, όπως στην περίπτωση που η απόφαση του άλλου δικαστηρίου θα συνεκτιμήθει απλώς στο πλαίσιο της αποδεικτικής διαδικασίας (ΕΑ 370/1993 Ελλ.Δνη 35.492). Στην προκειμένη περίπτωση, οι ενάγοντες προσκομίζουν την υπ' αριθμ. 334/2016 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η έκδοση της οποίας είναι, άλλωστε, γνωστή (βλ. άρθρο 336 παρ. 2 ΚΠολΔ), στο Δικαστήριο τούτο που την εξέδωσε (υπό άλλη σύνθεση), ζητεί δε η ενάγουσα, να ληφθεί υπ' όψιν η παραπάνω απόφαση κατά τον σχηματισμό της δικανικής κρίσης. Η εν λόγω απόφαση δέχθηκε τη συλλογική αγωγή που άσκησαν καταναλωτικά σωματεία κατά τρίτης εναγομένης τραπεζικής εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 16 του Ν. 2251/1994, και, ειδικότερα, απαγόρευσε, μεταξύ άλλων, στην εκεί εναγομένη τραπεζική εταιρία στο μέλλον να διατυπώνει, να επικαλείται και να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές της με καταναλωτές, στο πλαίσιο συμβάσεων δανείων σε ελβετικό φράγκο (ή με ρήτρα ελβετικού φράγκου), γενικούς όρους με περιεχόμενο ίδιο με τον προσβαλλόμενο, διά της κρινόμενης αγωγής, υπ' αριθμ. 7^ο όρο των επίδικων δανειακών συμβάσεων. Επίσης, με την ίδια απόφαση, η εναγομένη αφενός μεν, υποχρεώθηκε να ανέχεται, εκ μέρους των καταναλωτών, την καταβολή των τοκοχρεωλυτικών δόσεων ή την καταβολή εξόφλησης, μερικώς ή εφάπαξ, του δανείου σε ελβετικό φράγκα, στο ισόποσο τους σε ευρώ, βάσει της ισοτιμίας ευρώ –

ελβετικού φράγκου κατά τον χρόνο εκταμίευσης του δανείου και χορήγησης σε ευρώ, αφετέρου δε, υποχρεώθηκε να προβεί στο συνυπολογισμό όλων των χρεώσεων, ήτοι τόκων, δόσεων, αλλά και καταβολών εκ μέρους των δανειοληπτών, που έχουν γίνει κατόπιν μετατροπής του ελβετικού φράγκου σε ευρώ, με βάση την ισοτιμία ευρώ – ελβετικού φράγκου, κατά τον χρόνο εκταμίευσης εκάστου δανείου, άλλως με βάση το ποσό των ευρώ που εκταμιεύτηκε και το συμβατικό επιτόκιο. Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 20 του Ν. 2251/1994, οι έννομες συνέπειες που προκύπτουν από την εκδιδόμενη, επί συλλογικής αγωγής, δικαστική απόφαση ισχύουν έναντι πάντων, και αν δεν ήταν διάδικοι. Ειδικότερα, η δεχόμενη τον καταχρηστικό χαρακτήρα ενός γενικού συναλλακτικού όρου και η διατάζουσα την παράλειψη της χρήσης του, δικαστική απόφαση, δεσμεύει τον προμηθευτή, έναντι οποιασδήποτε άλλης καταναλωτικής οργάνωσης, με συνέπεια η εξενεχθείσα δικαστική κρίση να είναι δεσμευτική για το δικαστήριο κάθε νέας συλλογικής αγωγής, ενώ στο πλαίσιο της ατομικής δίκης αναπτύσσει, κατά την προαναφερθείσα διάταξη, του άρθρου 10 παρ. 20 του Ν. 2251/1994, μια ιδιότυπη δεσμευτικότητα, που ισχύει έναντι πάντων (ΑΠ 1219/2001 Ελλ.Δην 2001. 1495). Με βάση τα παραπάνω και επειδή η διάγνωση της προκείμενης διαφοράς εξαρτάται από το αντικείμενο της δίκης που έχει ανοιχθεί με την άσκηση της προαναφερόμενης συλλογικής αγωγής, κρίνεται αυτεπαγγέλτως αναγκαίο, κατ' εφαρμογή του προμνημονευόμενου άρθρου 249 ΚΠολΔ, να αναβληθεί η συζήτηση της υπόθεσης εωσότου περατωθεί αμετάκλητα η δίκη επί της με ΓΑΚ 78671/2015 και ΑΚΔ 828/2012 συλλογικής αγωγής, για την οποία έχει εκδοθεί ήδη η υπ' αριθμ. 334/2016 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Διάταξη περί δικαστικών εξόδων δεν θα περιληφθεί, διότι η απόφαση αυτή δεν είναι οριστική.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμολία των διαδίκων.

ΑΝΑΒΑΛΛΕΙ τη συζήτηση της υπόθεσης εωσότου περατωθεί αμετάκλητα η δίκη επί της με ΓΑΚ 78671/2015 και ΑΚΔ 828/2012 συλλογικής αγωγής, για την οποία έχει εκδοθεί ήδη η υπ' αριθμ. 334/2016 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 8-9-2017.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του, στην Αθήνα, την 12-9-2017, χωρίς την παρουσία των διαδίκων και των πληρεξούσιων δικτηγόρων τους.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Απόφευκτη η επιχείρηση από
την αποστολή της γενικής γάμου
της Δημοκρατίας της Ελλάς στην
Ευρωπαϊκή Ένωση

Επίσημη Ημερησία
Οκτώβριος 2017
Επίσημη Ημερησία
Οκτώβριος 2017